

רשומות

הצעות חוק

22 ביולי 1975

1202

י"ד באב תשל"ה

צמוד

434

434

435

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 4), תשל"ה—1975

חוק הירושה (תיקון מס' 4), תשל"ה—1975

חוק מס עזבון (תיקון מס' 4), תשל"ה—1975

מתפרסמות בזה הצעות חוק מטעם הנזכרת:

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 4) תשל"ה-1975

1. בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, אחרי סעיף 28 יבוא:
"זכותם של הורים
שכולים
מת אחד ההורים של קטין, רשאי בית המשפט לתת הוראות בענין
המגע בין הורי המת לבין הקטין."

דברי הסבר

בעיה זו החריפה לאחרונה בקשר לחללי המלחמה אשר הותרו הורים וילדים, ובת-הזוג של החלל אינה מתירה להוריו להיפגש עם ילדיה.

מוצע בזה שסמכות בית המשפט להורות בענין המגע בין הורי הנפטר ובין נכריהם תהיה מעוגנת בהוראה מפורשת, בדומה לסמכות בית המשפט לענין מגע עם קטין לפי סעיפים 24 ו-25 לחוק.

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות מסדיר את מעמד האפוטרופסים הטבעיים שהם הורי הקטין, ואת מעמד האפוטרופוס שמינה בית-המשפט.

מעמד הסב והסבתה, שלא נתמנו כאפוטרופסים, אינו מוסדר בחוק, ולכן אין בית המשפט מוסמך להתערב במקרים שנפטר הבן או הבת המקשרים, ובן הזוג של הנפטר אינו מעוגן בהמשך המגע בין הסב והסבתה לבין הנכדים.

1 ס"ח תשכ"ב, עמ' 120; תשכ"ה, עמ' 114; תשל"ה, עמ' 125; תשל"ג, עמ' 22.

חוק הירושה (תיקון מס' 4), תשל"ה-1975

1. בסעיף 12 לחוק הירושה, תשכ"ה-1965, המלים "אולם אם השאיר המוריש ילדים והורים, נוטלים ההורים ששית מן העזובון" - יימחקו.

דברי הסבר

שהראגה להורים מתבטאת, לפי המקובל עלינו, בזכות לקבל מזונות מן העזובון. הצעת החוק שהגישה הנזכרת בשנת השי"ח אימצה גישה זו, וכן אימץ אותה רוב חבריה של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת. רק בעת הדיו"ד נים בקריאה שניה ושלישית בכנסת נתקבלה הסתייגות של שני חברי הכנסת, להשאיר להורים את זכות הירושה כפי שהיתה בחוק העותמאני.

הסדר זה אינו מוצדק, והנימוקים עליהנו בשעתם יפים גם היום; יתר על כן עורר הסדר זה לאחרונה בעיות אצל משפחות חללי המלחמה שבהן נותרו בת-זוג, ילדים והורים, כאשר זכות הירושה של ההורים גרמה בתלק מהמקרים למתיחות ביניהם לבין בת הזוג וילדי המוריש.

חוק הירושה, תשכ"ה-1965, מחלק את קרובי הדם של המוריש, לצורך הירושה על פי דין, לשלוש דרגות. הראשונה כוללת את ילדי המוריש, נכדיו וניניו, השניה - את הורי המוריש, אחיו ואחיותיו וילדיהם, והשלישית - את הורי הוריו של המוריש, דודיו ובני דודיו. קרובים מן הדרגה השניה אינם נקראים לירושה כל עוד ישנם יורשים מן הדרגה הראשונה, אולם בחריג אחד: כשה" מוריש משאיר ילדים והורים, מגיע להורים ששית מן העזובון.

חריג זה, מקווינו בהוק העותמאני ומשם הוא הועתק לפקודת הירושה. הוא לא נכלל בהצעה המוקדמת של חוק הירושה שפרסם משרד המשפטים בשנת תשי"ב, באשר לא נמצא לו הקדים בשיטות משפט אחרות ומפני

1 ס"ח תשכ"ה, עמ' 163; תשכ"ט, עמ' 249; תשל"ג, עמ' 269; ח"ח ת"ח 1133; תל"ה, עמ' 249.

חוק מס עזבון (תיקון מס' 4), תשל"ה-1975

תיקון סעיף 22

1. בסעיף 22 לחוק מס עזבון, תש"ט-1949 (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) בפסקה (3), במקום "10,000 לירות" יבוא "60,000 לירות";
 - (2) בפסקה (4), במקום "15,000 לירות" יבוא "60,000 לירות".

תיקון סעיף 22

2. בסעיף 22 (א) לחוק העיקרי -
- (1) בפסקה (1), במקום "25,000 לירות" יבוא "100,000 לירות";
 - (2) בפסקה (2) (א), במקום "15,000 לירות" יבוא בכל מקום "60,000 לירות";

- (3) בפסקה (2) (ב), במקום "10,000 לירות" יבוא "40,000 לירות";
- (4) בפסקה (2) (ג), במקום "17,500 לירות" יבוא "60,500 לירות" ובמקום "22,500 לירות" יבוא "80,500 לירות";
- (5) בפסקה (3), במקום "5,000 לירות" יבוא "20,000 לירות", ובמקום "10,000 לירות" יבוא "40,000 לירות".

החלפת סעיף 72

3. במקום סעיף 72 לחוק העיקרי יבוא:

72. אלה שיעורי מס העזבון:

שיעורי מס עזבון	אלה שיעורי מס העזבון:
5%	על כל חלק מ-105,000 לירות הראשונות -
10%	על כל חלק מ-105,000 לירות נוספות -
15%	על כל חלק מ-120,000 לירות נוספות -
20%	על כל חלק מ-135,000 לירות נוספות -
25%	על כל חלק מ-135,000 לירות נוספות -
30%	על כל חלק מ-150,000 לירות נוספות -
35%	על כל חלק מ-150,000 לירות נוספות -
40%	על כל חלק מ-300,000 לירות נוספות -
45%	על כל חלק מ-300,000 לירות נוספות -
50%	על כל חלק מ-750,000 לירות נוספות -
55%	על כל חלק מ-750,000 לירות נוספות -
60%	על כל סכום נוסף

תיקון סעיף 85

4. בסעיף 85 לחוק העיקרי, במקום "150,000 לירות" יבוא בכל מקום "450,000 לירות" ובמקום "50,000 לירות" יבוא "150,000 לירות".

תיקון סעיף 10

5. בסעיף 10 (ב) לחוק העיקרי, במקום "6,000 לירות" יבוא "25,000 לירות".

1 ס"ח תש"ט, עמ' 187; תשט"ו, עמ' 45; תשי"ז, עמ' 143; תשכ"ד, עמ' 179

דברי הסבר

בהם משום אפלייתם של יורשים בהווה לעומת יורשים בעבר. גם שיעורים אלה טעונים תיקון והתאמתם לתנאי היום.

התיקון לסעיף 55 מטרתו לעדכן את הפטור הניתן לדירת יחיד למחירי הדירות הנוכחיים ולשינויים בערך המטבע.

סעיף 10 ענינו בניכויים האישיים ושינוי מתבקש משינוי סעיף הניכויים האישיים.

מחזבתה של הממשלה להצמיד את גובה הניכויים והפטורים השונים למדד כל-שהוא, או, אם לא לעשתה זאת, לפחות לעשית חובתה וליוזם מצידה עדכון הסכום מיום מדי כמה שנים, מאחר שהנמשלה לא עשתה זאת, לא ייתכן לעכב עוד את תיקון החוק.

מטרתה של הצעת חוק זו היא לתקן עיוותים הנגרמים ליורשים על-ידי החוק במתנתתו הנוכחית.

סכומי הניכויים האישיים המוענקים על-ידי חוק מס עזבון וכן שיעורי מס עזבון נקבעו לאחרונה בשנת 1964 והוצעו בהצעת חוק שהוגשה לכנסת בשנת 1963. מאז חלפו עשר שנים, ואין חולק על כך כי בזמן שחלף חלה מצד אחד ירידה גדולה בערך המטבע ומצד אחר חלה עליה אינפלציונית במחירי הנכסים.

אותם ניכויים אישיים שנועדו לעזור לשאירי הנפטר חוקקים לעזרה שוב אינם בעלי הערך שהיה להם בשנת 1963/4 ואינם מסוגלים לספק את הסעד החמרי שסיפקו לשאירים בשנת 1963/4. יהיה זה אך צודק ונכון לעדכן סכומים אלה ולהתאימם לשינויים המוניטריים שהלו מאז. אותם הנימוקים הלים על השינויים בשיעורי מס, שיש

חבר הכנסת ש' ארליך